

Ffotogeulad mewnanafiadol o anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol

**Deall arweiniad NICE –
gwybodaeth i bobl sy'n ystyried y
weithdrefn, a'r cyhoedd**

**Ffotogeulad mewnanafiadol o anhwylderau fasgwlaidd
cynhwynol isgroenol**

**Deall arweiniad NICE – gwybodaeth i bobl sy'n ystyried y
weithdrefn, a'r cyhoedd**

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2004

I archebu copïau

Gellir archebu copïau o'r llyfryn hwn o Linell Ymateb y GIG; ffoniwch 0870 1555 455 a dyfynnwch y rhif cyfeirnod N0701. Mae copi Saesneg yn unig ar gael hefyd, rhif cyfeirnod N0700. Mae arweiniad ymyriadau NICE y seiliwyd y wybodaeth hon arno ar gael o wefan NICE (www.nice.org.uk). Gellir cael copïau o Linell Ymateb y GIG hefyd, rhif cyfeirnod N0699.

National Institute for Clinical Excellence

MidCity Place
71 High Holborn
London
WC1V 6NA

Gwefan: www.nice.org.uk

ISBN: 1-84257-769-7

Cyhoeddwyd gan y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol
Medi 2004

Gosodwyd Testun gan Icon Design, Eton
Argraffir yn ôl y galw

© Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol, Medi 2004.
Cedwir pob hawl. Gellir atgynhyrchu'r deunydd hwn am ddim at
ddibenion addysgol ac at ddibenion nad ydynt yn gysylltiedig ag elw o
fewn y GIG. Ni chaniateir atgynhyrchu gan neu ar gyfer sefydliadau
masnachol heb ganiatâd ysgrifenedig uniongyrchol y Sefydliad
Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol.

Cynnwys

Ynglŷn â'r wybodaeth hon	4
Ynglŷn â ffotogeulad mewnanafiadol o anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol	5
Beth y mae NICE wedi'i benderfynu?	8
Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi	9
Gwybodaeth bellach	10

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae'r wybodaeth hon yn disgrifio'r arweiniad y mae'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol (NICE) wedi ei ddsbarthu i'r GIG ar weithdrefn a elwir yn ffotogeulad mewnanafiadol ar gyfer anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol. Nid yw'n ddisgrifiad cyflawn o'r hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu – dylai tîm gofal iechyd y claf ei disgrifio yn fanwl.

Mae NICE wedi edrych ar ba un a yw ffotogeulad mewnanafiadol yn ddigon diogel ac yn gweithio'n ddigon da i'w ddefnyddio fel triniaeth arferol ar gyfer annormaledd ym mhibellau gwaed y croen – fe'u gelwir gan feddygon yn 'anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol' (gweler isod).

Er mwyn llunio'r arweiniad hwn, mae NICE wedi:

- edrych ar ganlyniadau astudiaethau o ba mor ddiogel yw ffotogeulad mewnanafiadol ac o ba mor dda y mae'n gweithio
- gofyn am farn arbenigwyr
- gofyn am farn sefydliadau sy'n cynrychioli gweithwyr proffesiynol ym maes gofal iechyd a'r cleifion a'r gofalmwyr yr effeithir arnynt gan yr arweiniad hwn.

Mae'r arweiniad hwn yn rhan o'r gwaith y mae NICE yn ei wneud ar 'ymyriadau' (gweler 'Gwybodaeth bellach' ar dudalen 10).

Ynglŷn â ffotogeulad mewnanafiadol o anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol

Anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol yw'r enw meddygol a roddir ar annormaledd ym mhibellau gwaed y croen. Mae'r anhwylderau hyn yn bresennol ar enedigaeth, ac maent yn cynnwys hemangiomas, 'staeniau gwin coch' a chlystyrau o bibellau gwaed annormal a elwir yn 'gamffurfiadau rhydwythiennol', a all wneud i'r croen edrych yn dywyllach.

Yn aml, bydd y rhain yn diflannu heb driniaeth neu ni fyddant yn achosi unrhyw broblemau corfforol. Os yw'r ardal drafferthus ger y llygaid, y geg, y trwyn neu'r clustiau, neu os bydd yn gwaedu, yn magu wlsrau neu'n mynd yn heintus, yna caiff triniaeth laser ei hargymell yn aml. Ond efallai na fydd hyn yn gweithio'n dda iawn gan na fydd pelydr y laser yn gallu cyrraedd yn bell o dan y croen.

Mewn ffotogeulad mewnanafiadol, caiff ffibr laser ei roi yn yr ardal drafferthus fel y gall ynni'r laser gyrraedd yn ddwfn y tu mewn iddi. Gellir gwneud hyn fwy nag unwaith.

Pa mor dda y mae'n gweithio

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Roedd yr astudiaethau yr edrychodd NICE arnynt yn fach. Yr astudiaeth fwayf oedd un a gynhaliwyd ar 100 o blant: yn yr astudiaeth hon, lleihawyd y man geni fwy na 90% mewn 46 o blant ar ôl y driniaeth, ac yng ngweddill y plant lleihawyd y man geni i o leiaf hanner ei faint gwreiddiol. Aeth 76 o'r plant ymlaen i gael llawdriniaeth ar ôl cael y weithdrefn ffotogeulad mewnanafiadol.

Edrychwyd ar ail astudiaeth o 23 o gleifion oedd â math arbennig o fan geni ger y llygad a elwir yn 'haemangioma periorbitol'. Lleihawyd y man geni i o leiaf hanner ei faint gwreiddiol o fewn 8 mis mewn 19 o gleifion (83%) a gafodd y weithdrefn.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Nododd yr arbenigwyr nad oedd y weithdrefn hon wedi cael ei defnyddio'n aml yn y DU.

Risgiau a phroblemau posibl

Yr hyn a ddywedodd yr astudiaethau

Yn yr astudiaethau yr edrychodd NICE arnynt, gwelwyd y problemau canlynol:

- cafodd rhwng 17% (4 allan o 23 o gleifion) a 25% (3 allan o 12 o gleifion) wlsar yn y man geni
- mewn 8% (1 allan o 12 o gleifion) parhaodd yr ardal a gafodd ei thrin i waedu ac roedd angen cynnal llawdriniaeth arni
- mewn 8% (1 allan o 12 o gleifion), achoswyd problemau gan y creithiau a'r lleihad ac roedd angen cynnal llawdriniaeth
- cafodd 4% (1 allan o 23 o gleifion) haint
- cafodd 2% (2 allan o 100 o gleifion) beth niwed i nerf yr wyneb, gan achosi diffyg teimlad
- roedd angen trallwysiad gwaed ar 2% (2 allan o 100 o gleifion) yn ystod y driniaeth
- cafodd 2% (2 allan o 100 o gleifion) fân losgiadau i'r ardal a gafodd ei thrin.

Yr hyn a ddywedodd yr arbenigwyr

Roedd yr arbenigwyr o'r farn mai'r prif broblemau a allai ddigwydd oedd wlserau, niwed i'r nerfau, meinwe iach yn marw (a elwir yn necrosis), creithiau, y croen yn crebachu, a'r hyn y mae meddygon yn ei alw yn 'ffistwla' yn ffurfio, sef cyswllt annormal sydd wedi datblygu rhwng rhydsweli a gwythïen.

Beth y mae NICE wedi ei benderfynu?

Mae NICE wedi penderfynu, os yw meddyg am gynnal ffotogeulad mewnanafiadol o anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol, y dylai sicrhau bod y claf yn deall yr hyn y mae'r weithdrefn yn ei olygu a bod ansicrwydd o hyd am ddiogelwch y weithdrefn a pha mor dda y mae'n gweithio. Dylid gwneud trefniadau arbennig i sicrhau mai dim ond ar ôl y drafodaeth hon y bydd y claf yn cytuno (rhoi caniatâd) i'r weithdrefn.

Sylwadau eraill gan NICE

Nododd NICE hefyd, er ei bod yn ymddangos fod y weithdrefn yn gweithio o ran 'crebachu'r ardal drafferthus, mai ychydig iawn o wybodaeth oedd ar gael am y ffordd y mae'r weithdrefn yn gwella gweithrediad neu'r ffordd y mae'n cydweddu â thriniaeth lawfeddygol.

Gall un o'r problemau posibl gyda'r weithdrefn hon – niwed i'r nerf yr wyneb – fod yn ddifrifol, ac nid oedd llawer o wybodaeth yn yr astudiaethau am pa mor ddifrifol y gall yr wlsrau a'r creithiau fod a beth y mae hyn yn ei olygu i'r claf.

Beth y mae'r penderfyniad yn ei olygu i chi

Efallai fod eich meddyg wedi cynnig ffotogeulad mewnanafiadol i chi neu eich plentyn. Mae NICE wedi ystyried y weithdrefn hon am ei bod yn gymharol newydd. Mae NICE wedi penderfynu bod ansicrwydd ynglŷn â manteision a risgiau ffotogeulad mewnanafiadol y mae angen i chi eu deall cyn i chi gytuno i gael y weithdrefn. Dylai eich meddyg drafod y manteision a'r risgiau gyda chi. Efallai fod rhai o'r manteision a'r risgiau hyn wedi'u disgrifio uchod.

Gwybodaeth bellach

Mae gennych hawl i gael yr holl wybodaeth ac i gymryd rhan yn y penderfyniad a wneir am y driniaeth a gewch. Efallai y byddwch am drafod yr arweiniad hwn gyda'r meddygon a'r nyrsys sy'n gofalu amdanoch.

Gallwch ymweld â gwefan NICE (www.nice.org.uk) i gael gwybodaeth bellach am y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth Glinigol a'r Rhaglen Ymyriadau. Mae copi o'r arweiniad llawn am ffotogeulad mewnanafiadol o anhwylderau fasgwlaidd cynhwynol isgroenol ar wefan NICE (www.nice.org.uk/IPG090guidance), neu gallwch archebu copi o'r wefan neu drwy ffonio Llinell Ymateb y GIG ar 0870 1555 455 a dyfynnu rhif cyfeirnod N0699. Mae'r dystiolaeth a ystyriodd NICE wrth ddatblygu'r arweiniad hwn hefyd ar gael o wefan NICE.

Dyddiad: Medi 2004